

Tilsynet noterer sig, at psykiatrilovens kapitel 5 indeholder bestemmelser om fiksering, der kan anvendes, når nogle nærmere angivne betingelser er opfyldt. § 4 i psykiatriloven indeholder bestemmelser om anvendelse af den mindst indgribende tvangsforanstaltning. Der sigtes her også til de forskellige tvangsindgreb, der er hjemlet i psykiatriloven. En opfattelse, hvorefter hjemmelen til at foretage fiksering kombineret med mindstemiddelprincippet – med henvisning til dette hjemmelsgrundlag – indebærer adgang til at foretage en række tvangsforanstaltninger af mindre indgribende karakter end fiksering, vil efter tilsynets umiddelbare opfattelse i princippet åbne op for en uoverskuelig og uhjemlet adgang til en række foranstaltninger over for indlagte patienter.

På denne baggrund er tilsynet umiddelbart positivt over for, at der tilvejebringes en hjemmel for at anvende indelåsning på egen stue som behandlingsmiddel over for den særlige gruppe af psykiatriske patienter, der er anbragt på Sikringsafdelingen. En sådan lovregulering bør indbefatte et krav om individuel begrundet registrering af alle beslutninger om døraflåsning.«

4. Årsberetninger fra de lokale psykiatriske patientklagenævne

Det følger af lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien, § 39, stk. 1, at de lokale psykiatriske patientklagenævne hvert år skal offentliggøre en beretning om deres virksomhed. Det følger samtidig af forarbejderne til den seneste ændring af loven, at det forudsættes, at bl.a. § 71-tilsynet bliver gjort bekendt med årsberetningen.

På baggrund af en gennemgang af årsberetningerne fra de lokale psykiatriske patientklagenævne for 2000 har tilsynet i et enslydende brev af 22. juni 2001 til de lokale psykiatriske patientklagenævne i de enkelte amtskommuner og Københavns Overpræsidium udtalt følgende:

»§ 71-tilsynet har på et møde drøftet samtlige årsberetninger fra de lokale psykiatriske patientklagenævne.

§ 71-tilsynet har i den forbindelse fulgt op på den kritik, tilsynet rejste på baggrund af årsberetningerne fra sidste år vedrørende patientrådgivernes mødedeltagelse ved nævnernes møder.

§ 71-tilsynet finder det positivt med den særlige opmærksomhed og de initiativer, der er

iværksat af de enkelte lokale psykiatriske patientklagenævne for at sikre en så høj mødedeltagelse fra patientrådgivernes side som mulig.

Men § 71-tilsynet har beklageligvis kunnet konstatere, at der samlet set fortsat er et stort antal sager ved de lokale psykiatriske patientklagenævne, hvor patientrådgiverne ikke deltager i møderne.

På baggrund af § 71-tilsynets brev sidste år til statsamterne vedrørende årsberetningerne for 1999 fra de lokale psykiatriske patientklagenævne holdt tilsynet den 24. januar i år møde med Landsforeningen af Patientrådgivere og Bistandsværger, hvor emnet også blev drøftet.

Det fremgår af referatet fra mødet, at landsforeningen mente, at problemerne i forbindelse med det manglende fremmøde skyldes, at der ikke længere bliver holdt 2 møder om ugen, som i starten, men kun 1. Møderne bliver ofte indkaldt aftenen før. Landsforeningen mente endvidere, at det var hensynet til personalet på afdelingerne, der havde gjort, at der nu kun var 1 møde om ugen.

Der var endvidere stor forskel i fleksibiliteten hos nævnene. Københavns Amt holder fast møde kl. 9.30, som ikke kunne flyttes en halv eller hel time frem. Københavns Kommune tager flere hensyn. På Fyn er der en fast mødetid for hvert sygehus, og hvis patientrådgiveren ikke kan møde op, opfordres vedkommende nærmest til at tage sin afsked.

Landsforeningen oplyste, at den havde skrevet et brev til amterne, hvori foreningen opfordrede til lokale forhandlinger med landsforeningen om, hvordan man bedst kunne planlægge møderne i de respektive amter. For det var ikke muligt med en fælles planlægning for hele landet.

Landsforeningen mente endvidere, at hvis ministeren meldte klart ud, ville problemerne kunne løses.

Efter mødet indkaldte tilsynet sundhedsministeren til samråd om sagen. Sundhedsministeren har i forlængelse heraf sendt et brev til statsamterne og Københavns Overpræsidium, hvor ministeren med henblik på at forbedre patientrådgivernes muligheder for at deltage i møderne i de psykiatriske patientklagenævne opfordrer til, at møderne i videst muligt omfang enten indledes ved arbejdsdagens begyndelse eller placeres op til arbejdsdagens afslutning.